

Joan Vila i Pujol

LS TÀNDEMS GIRONINS FAN CÓRRER LA LLENGUA

Des del Servei de Llengües Modernes de la Universitat de Girona es va impulsar ara ja fa uns 8 anys una activitat pensada per ajudar els estudiants provinents de programes de mobilitat en l'aprenentatge del català. Des de l'SLM es posava en contacte un estudiant Erasmus amb un estudiant de Filologia Catalana a fi que aquest últim, a través de la conversa, ajudés l'estudiant que provenia d'Europa en l'aprenentatge del català a partir principalment de converses quotidianes. Aquesta primera activitat va ser iniciada des de l'antic Servei de Llengua Catalana, integrat per M. Jesús Ferrés i Andreu Pulido i es caracteritzava pel fet que la modalitat d'aprenentatge de llengües era unidireccional: qui es beneficiava de l'aprenentatge de la llengua que rebia era l'estudiant procedent de fora de l'àmbit lingüístic català.

Aquest tipus de trobada va derivar fa aproximadament 6 anys en una activitat que consistia a posar en contacte un estudiant inscrit en els programes de mobilitat i un estudiant de la UdG, no necessàriament vinculat a Filologia Catalana, a fi que entre ells s'ajudessin en l'aprenentatge de les seves llengües maternes, així, doncs, un estudiant catalanoparlant podia practicar francès, anglès, italià, alemany... amb un estudiant Erasmus, i aquest últim podia aprofundir en l'aprenentatge del català. Aquesta activitat la va iniciar Ignasi Massaguer, aleshores professor de català per a no catalanoparlants de l'SLM. Aquesta nova modalitat era bidireccional atès que l'aprenentatge de les llengües era en els dos sentits, és a dir, tots dos estudiants milloraven en el coneixement d'una llengua que per a ells no era la materna.

Progressivament i continuant la tasca iniciada per Jordi Pujol, tècnic de dinamització lingüística de la UAB i de la UPC i impulsor dels primers programes d'acollida lingüística arreu dels Països Catalans, s'ha anat forjant

el model dels intercanvis lingüístics actual. D'ençà del curs acadèmic 2002-2003 els intercanvis a la Universitat de Girona tenen un nom concret: *els tàndems lingüístics*. Aquest és el nom amb què és coneguda aquesta activitat, que s'integra en l'assignatura de Tutories lingüístiques.

Des del Servei de Llengües Modernes oferim la possibilitat de fer els tàndems als estudiants dels programes de mobilitat que han fet la primera part –curs intensiu de 40 hores– del curs de Llengua i cultura catalana que organitzem conjuntament amb l'Oficina de Relacions Exteriors. Aquest curs, un cop feta la primera part esdevé extensiu i es completen les 40 hores restants. Un cop fet tot el primer nivell de llengua catalana, l'estudiant procedent dels programes de mobilitat pot obtenir 4 crèdits de lliure elecció.

Per promoure els tàndems hem usat l'eslògan *Fes córrer la llengua*, atès que estem convençuts que aquest programa facilita l'aprenentatge, almenys en l'habilitat de la comprensió oral i escrita, de la llengua catalana i de les altres llengües presents en els tàndems i que, en definitiva, fa córrer més d'una llengua. Mitjançant d'una banda el curs intensiu de català i de l'altra aquesta acció, el català esdevé una llengua útil per entendre uns apunts, per prendre una copa amb uns amics, per entendre les indicacions del professorat universitari i, al cap i a la fi, per córrer en llengua catalana en la mesura que pot un estudiant nouvingut a la Universitat, tenint en compte que en la majoria de casos l'estudiant Erasmus és aquí on té el primer contacte amb la nostra llengua.

Els intercanvis organitzats pel Servei de Llengües Modernes de la UdG tenen algunes peculiaritats que convé esmentar:

En primer lloc, podem dir que tot aquell que participa en el programa dels tàndems lingüístics passa a formar part d'una acti-

vitat que pretén ser acadèmica i que, per tant, té un contingut molt determinat. Per aquest mateix motiu, tot aquell alumne que té l'oportunitat de fer un tàndem, si segueix les pautes indicades, obté crèdits de lliure elecció. En el mateix sentit, els estudiants provinents dels programes de mobilitat obtenen crèdits ECTS.

En segon lloc, a diferència d'altres tipus d'intercanvis lingüístics, s'intenta fer una selecció al màxim d'acurada per posar en contacte els dos alumnes interessats, i per tant vol anar més enllà d'una simple borsa d'intercanvis. Per posar en contacte dues persones es valoren quatre elements: el nivell de llengua que poden oferir, els estudis, l'edat i la data d'inscripció. Atinent a la combinació d'aquests quatre criteris se seleccionen els integrants d'un tàndem. El vessant acadèmic de l'assignatura de Tutories lingüístiques es cobreix a partir de la presentació de dos exercicis: l'un és la Memòria, treball en què els alumnes ens expliquen en la llengua escollida per fer l'intercanvi quin ha estat el grau de satisfacció de l'activitat, el nivell d'aprofundiment de la realitat sociocultural del país del company del tàndem i, en definitiva, com ha funcionat l'activitat. En relació amb els estudiants procedents de programes de mobilitat se'ls exigeix que presentin almenys la meitat de la Memòria en català. L'altre exercici és diferent per a cadascun dels dos perfils d'estudiants que participen en l'activitat: els estudiants Erasmus han de fer la síntesi del text *Català, llengua d'Europa* amb l'objectiu que rebin informació sobre la realitat sociolingüística de la llengua catalana –el text tracta temes com ara l'origen, el territori i la població, el nivell de coneixement del català, l'estatut jurídic, la demografia, la situació sociolingüística, els recursos lingüístics i el pes del català en comparació amb les llengües oficials de la Unió Europea–. Els estudiants catalanoparlants de la universitat fan la síntesi del text de David Casals, tècnic de dinamització lingüística de la Universitat de Barcelona, *L'acolliment lingüístic dels participants en programes d'intercanvis universitaris*, en què es fa una anàlisi dels programes d'acolliment lingüístic que es duen a terme en les universitats de Catalunya i en el qual s'aporten estratègies per augmentar l'efectivitat de l'acollida.

En darrer lloc, cal fer esment de l'entrevista final que es fa amb cadascun dels tàndems a fi de tenir una valoració de primera mà de quin n'ha estat el funcionament. L'entrevista es divideix en dues parts: en la primera s'han de respondre unes preguntes per escrit, en la llengua usada en l'intercanvi i en l'altra part s'ha de respondre unes preguntes oralment. En concret, pel que fa a l'aspecte lingüístic, es valora en els estudiants provi-

nents dels programes de mobilitat la comprensió oral i escrita del català.

Ara bé, no tot són accions estrictament acadèmiques, també organitzem activitats lúdiques, concretament durant el primer quadrimestre del curs acadèmic 2004-2005 hi ha hagut les activitats següents: la sortida cultural a Besalú, la 2a Festa del Servei de Llengües Modernes i el sopar de Nadal. Durant el segon quadrimestre s'organitza una sortida cultural i el sopar de Sant Jordi. Aquestes activitats estan pensades per crear espais d'interrelació i d'intercanvi de llengües entre tots els participants en els tàndems lingüístics.

Tots els estudiants procedents de programes de mobilitat matriculats a l'assignatura de Tutories lingüístiques practiquen almenys el català, i els altres participants vinculats a la UdG opten per practicar altres llengües. La llengua més sol·licitada, en relació amb els estudiants de la UdG és l'anglès, seguida de lluny de l'alemany, el francès i l'italià i encara més lluny d'altres llengües que també ens han sol·licitat com el xinès, el neerlandès i el txec.

Durant el primer semestre de l'any acadèmic 2003-2004 es va iniciar una nova modalitat d'intercanvi, el *Voluntariat lingüístic*, que segueix fil per randa tots els criteris de funcionament de les Tutories lingüístiques, però que es diferencia en el fet que l'estudiant de la UdG ofereix català, sense que l'estudiant provinent dels programes de mobilitat ofereixi una llengua com a contrapartida. Aquesta variant està pensada per atendre estudiants que tenen el castellà com a llengua materna, procedents dels programes d'intercanvi Sèneca o Intercampus.

Any rere any l'interès i el nombre de participants ha anat augmentant. Ja des del curs acadèmic 2002-2003 superàvem els 100 participants i durant aquest curs acadèmic preveiem arribar als 150. Durant l'any ens van

Participants dels tàndems lingüístics de la UdG durant la sortida cultural a Besalú. Octubre de 2004

arribant demandes que ens obliguen a crear llistes d'espera.

A través de la memòria i l'entrevista final es pot constatar que aquells tàndems que han participat i que han fet les 20 hores d'intercanvi valoren molt positivament aquesta experiència tant pel que fa a la consolidació que assoleixen de la llengua que volen practicar com del coneixement que fan sobre els països dels companys de tàndem. Pel que fa als estudiants procedents de programes de mobilitat adopten, en general, una posició diferent a la que havien concebut sobre els Països Catalans i sobre la llengua catalana; afirmen que els seus companys dels tàndems els n'han transmès informació i que entenen més el perquè de la situació sociopolítica i cultural catalana.

JOAN VILA PUJOL

Coordinador del Programa
d'Acolliment Intercultural

Servei de Llengües
Modernes - UdG